

عنوان مقاله:

خوانش هرمنوتیکی خطبه ۴۰ امام علی (ع) در اتخاذ استراتژی صلح برمبنای نظریه هرمنوتیک مولف محور شلایر ماخر

محل انتشار:

دوفصلنامه پژوهشنامه علوی، دوره 12، شماره 24 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 24

نویسنده:

مریم هاشمی - پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، مرکز تحقیقات امام علی علیه السلام

خلاصه مقاله:

یکی از راهبردیترین تصمیمات امام علی (ع) در عصر خلافت اسلامی (۳۵-۴۰ ه) قبل از آغاز جنگهای این دوره، استراتژی صلح و آشتی با جناح ها و گروه های مخالف زمان خود بوده است. این جستار بر آن است تا با تکیه و تاکید بر خطبه ۴۰ نهج البلاغه، لایه های معنایی پنهان متن را بر اساس رویکرد تحلیل هرمنوتیکی موردنظر «شلایر ماخر آلمانی» واکاوی نماید. اساس رویکرد هرمنوتیکی مولف محور و روشمندی ماخر در فهم متون راهبر (متون مقدس دینی مثل نهج البلاغه) بر این اصل استوار است که با به کارگیری دو پارادایم تاویل دستورگرا و تاویل روانشناختگرا به خوانش هرمنوتیکی و تحلیل علمی استراتژی صلح و سازش در سیره عملی علی (ع) پرداخته شود و به این پرسش که استراتژی صلح در خوانش هرمنوتیکی خطبه ۴۰ نهج البلاغه چه نسبتی را با روایت های تاریخی برقرار می سازد، پاسخ دهد. بر اساس داده های تاریخی، مقوله صلح و آشتی، نمود کاملا کاربردی و آشکارا در سیره نظری و عملی ایشان دارد و دلالت های آن کشف می شود. از نتایج کاربست چارچوب نظری ماخر بر می آید که بر مبنای خطبه موردپژوهش در اندیشه علی (ع) اصالت با صلح و آشتی است؛ لذا سوق دادن جامعه به سوی امنیت و آرامش در شرایط اجتماعی بحرانا، مد نظر گفتمان علوی است. خواننده در فرآیند خوانش، به کشف لایه های معنایی زیرین متن رهنمون می شود. واکاوی زیرساخت معنایی خطبه ۴۰ از بستر تاویل دستورگرا و روان شناختگرا در هرمنوتیک مولف محور، میتواند بیانگر روحیه و افکار امام و شخصیت جامع الاضدادی وی باشد؛ او هم قهرمان صلح است و هم قهرمان جنگ، صلح میکند مادامیکه صلاح جامعه مسلمین، امنیت، آرامش و عزت ایشان در آن باشد و جنگ میکند مادامیکه محرز شود گفتمان صلح به سستی و رخوت گراییده است.

کلمات کلیدی:

هرمنوتیک، رویکرد مولف محور، شلایرماخر، صلح طلبی، امام علی (ع)، نهج البلاغه

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1429311>

